8. SINIF 1. TEMA ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık ERZURUM Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

(1-3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BİSİKLETİN HİKÂYESİ

Teknolojinin gelişmesi ile uzun mesafeleri kolayca katedebilen insanoğlu, her geçen gün ulaşım alanında ilerlese de bisikletten vazgeçebilmiş değil. Modern bisikletin prototipini oluşturan ilk bisikleti 1817 yılında Alman Baron Drais daha hızlı hareket edebilmek için tasarlamıştır. Bu ilk bisiklet, pedal bulunmadığı için ayakla itilerek ilerliyordu. 26 Haziran 1819 yılında Drais tarafından patenti alınan bisiklet pek çok ülkede popüler hâle geldi. İngiliz Denis bu ilk modelden bir tane alarak geliştirdi ve üç yüz adet üretip “yaya at arabası” adıyla satışa sundu. Bu bisiklet, kendisine verilen addan farklı bir şekilde “hobi atı” olarak ünlendi. Bu araç sadece düzgün yollarda kullanılmak üzere yapıldığı için engebeli yollarda güven vermiyordu. Bu yüzden üç veya dört tekerlekli bisikletler gündeme geldi. Daha sonra Fransız Pierre ve Ernest Michaux adında baba-oğul ön tekerlek göbeğine pedal takarak gerçek bisikleti icat ettiler. Bu hâliyle seri olarak üretilen bisiklet hızla dünyaya yayıldı. Bisikletin bu kadar yaygınlaşmasının pek çok nedeni var:

1. Metinden hareketle hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Gerekçesiyle birlikte verilen birden çok yargı vardır.

B) Gerçekleşmesi planlanan bir yargı vardır.

C) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.

D) Nesnel anlatımdan yararlanılmıştır.

2. Metinden ve görselden çıkarılabilecek yargıları +, çıkarılamayacak yargıları - ile işaretleyiniz.

	YARGILAR
	Bisiklet, ağır olmadığı için her yere götürülebilir.
	Drais tarafından yük taşımak amacıyla tasarlanmıştır.
	“Yaya at arabası” beğenilmeyince “hobi atı” adıyla yeni bir model tasarlanmıştır.
	Dağ, yol, şehir, spor bisikleti gibi farklı çeşitleri vardır.
	Geçmişten günümüze tüm bisiklet modelleri iki tekerleklidir.

	YARGILAR
	Yakıtı diğer ulaşım araçlarından ucuzdur.
	Güvenli bir araçtır.
	Ülkemizde bisiklet kullanımı çok yaygındır.
	Bisiklet kullanmak sağlığımızı olumlu yönde etkiler.
	İlk pedal takma fikri İngiliz Denis tarafından ortaya atılmıştır.

3. Metinden yararlanarak bulmacayı çözünüz.

1. İçinde yaşanılan çağa, günlere uygun.

2. Bir araçta, bir makinede ayak yardımıyla dönmeyi ya da devinmeyi sağlayan düzenek.

3. Bilimsel ve teknik bir buluşun ya da böyle bir buluşu uygulama alanında kullanma hakkının kime ait olduğunu gösteren resmî belge.

4. Kalabalıkların beğenisine uygun, halkça tutulan, beğenilen.

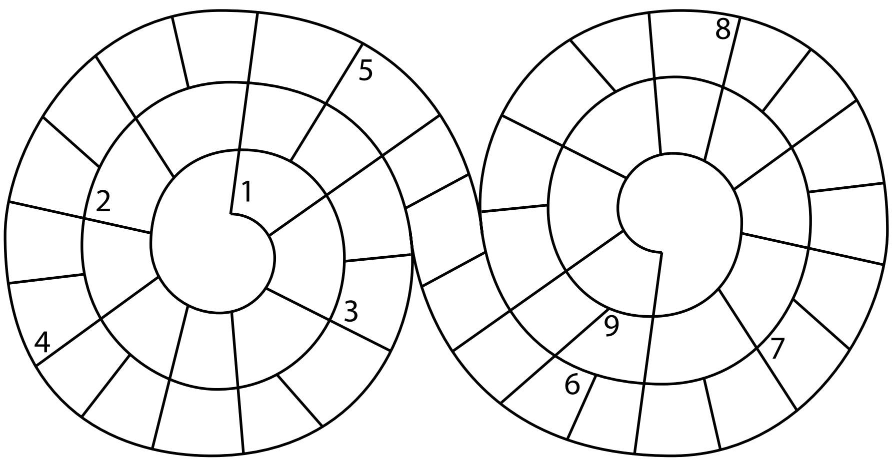
5. Bir nesnenin ya da aracın üretilen farklı tipleri.

6. Görev ve meslek dışında severek yapılan, dinlendirici, oyalayıcı uğraş.

7. Köyler, kentler, ülkeler arasında ya da yerleşim yerleri içinde bir yerden bir yere gidiş geliş.

8. Ara, aralık, uzaklık.

9. Bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri, bunların kullanım biçimlerini kapsayan uygulama bilgisi.

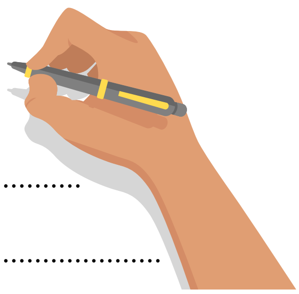
4. Dolmuştan inip şehrin en önemli simgelerinden biri olan tepedeki camiyi izlemeye koyuldum. Caminin önünden bir sis tabakası geçiyordu. Ardından şehrin yer yer buz tutmuş kaldırımlarında yürüdüm. Burası önceden gördüğüm yerlere hiç mi hiç benzemiyordu. Hayret dolu bakışlarla taş köprüden şehrin karşı yakasına geçtim. Soğuk hava dondurmaya başlayınca sıcak bir çay ocağına girip oturdum.

Metindeki isim-fiilleri ve sıfat-fiilleri bulup boş bırakılan yerlere yazınız.

İsim-fiiller	Sıfat-fiiller

5. Her yıl Kasım ayı gelince Türk toplumu; Mustafa Kemal Atatürkün vefatını hatırlar ve Türkiye cumhuriyetinin kurucusunu bu ayda coşkuyla, minnetle, şükranla anar. Bu ayda konferanslar düzenlenir; dergi ve gazeteler de onun çeşitli yönleri, başarıları dilegetirilir. Bu arada toplum olarak hangi badireleri atlatıp nereden nereye geldiğimizi düşünür, millet olarak daha uyanık olmaya çalışırız. 10 kasımlar artık matem günleri olmaktan çıkmış; Mustafa Kemal Atatürkü anma, yapılan devrimleri daha sağlıklı değerlendirme, cumhuriyet döneminin topluma kazandırdıklarını anlama, idraketme ayı olmuştur.

Bu metni yazım yanlışlarını düzelterek aşağıda boş bırakılan yere yeniden yazınız.

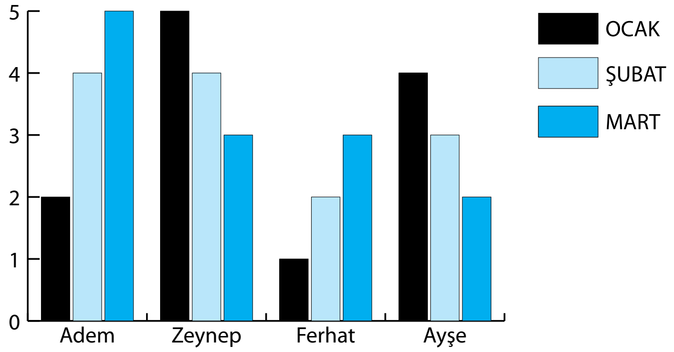
6.

Olmasına yol açmak | Bir şeyi başka bir şey durumuna getirmek | Üretmek | Salgılamak | Onarmak | Bir kimseye bir meslek kazandırmak, yetiştirmek | Yol almak

"Yapmak" **sözcüğünün yukarıda verilen anlamlarını uygun yerlere yazınız.**

1	Durgun sular sıtma yapar.	
2	Duvarın yıkılan bölümlerini usta yaptı.	
3	Onu yaman bir polis köpeği yapacağım.	
4	En iyi dolapları İbrahim Usta yapar.	
5	Onu da Üsküdar'da ambar memuru yaptılar.	
6	Tükürük bezleri tükürük yapar.	
7	Arabayla bir günde 500 km yol yaptılar.	

7. Dört arkadaş kendi arasında kitap okuma grubu oluşturmuş ve üç ay boyunca okudukları kitap sayılarını not etmişlerdir. Üç ay sonunda aşağıdaki grafiği oluşturmuşlardır.

Grafiğe göre aşağıdakilerden hangilerine ulaşılabilir?

✓ ✗	
	En çok kitap okunan aya
	Ne tür kitaplar okunduğuna
	En çok kitap okuyan kişiye
	Kitap okuyanların yaşlarına
	En az kitap okunan aya
	En çok kitap okunan yıla
	Okunan toplam kitap sayısına

8. **Aşağıdaki cümlelerde** “görmek” **sözcüğünün hangi anlamlarda kullanıldığını bularak anlamlarıyla eşleştiriniz.**

CÜMLELER	
1	Türk iradesinin ne demek olduğunu sen de göreceksin.
2	Uzun zaman sonra cebi para gördü.
3	Bu ova çok savaş gördü.
4	Hasta görmek bizim kültürümüzün önemli bir parçasıdır.
5	Gözü yalnız para görüyor, başka bir şey istemiyor.
6	Forvetteki oyuncuyu iyi gördü ve gol oldu.
7	Yeni aldığımız ev güneş görüyor.

ANLAMLAR	
	Takım arkadaşlarından en uygun olanına pas atmak
	Yüzü bir yöne doğru olmak, bakmak
	Ziyaret etmek
	Çok değer vermek
	Anlamak, kavramak, sezmek
	Sahne olmak, geçirmek
	Bir şeye erişmek

9. Aşağıdaki atasözleri ile bu atasözlerinde vurgulanan tutum ve davranışları eşleştiriniz.

	ATASÖZLERİ
1	Lafla peynir gemisi yürümez.
2	Gün doğmadan neler doğar.
3	Var ne bilsin, yok hâlinden.
4	Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.
5	Aman dileyene kılıç kalkmaz.
6	İkisini bir kazana koysalar kaynamazlar.
7	Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.
8	Baca eğri de olsa dumanı doğru çıkar.
9	İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır.
10	Az tamah çok ziyan getirir.

	TUTUM VE DAVRANIŞ
	Kanaat etmemek
	Açgözlü olmak
	Dürüst olmak
	Hâlden anlamamak
	Tedbirli olmak
	Umudunu kaybetmemek
	İş yapmadan konuşmak
	Öz eleştiri yapmak
	Anlaşamamak
	Affetmek

10. Deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz.

	DEYİMLER
1	Baltayı taşa vurmak
2	Zeytinyağı gibi üste çıkmak
3	Baklayı ağzından çıkarmak
4	Ecel teri dökmek
5	Adını ağzına almamak

	ANLAMLARI
	Dargınlık, kırgınlık, kızgınlık vb. sebeplerle bir kimseden söz etmemek
	Açık söylemekten kaçındığı bir sorunu sonunda açıklamak
	Farkında olmadan karşısındakini rahatsız edecek, kızdıracak söz söylemek
	Çok korkmak, heyecan, korku ve bunalım içinde olmak
	Bir konuda haksız olduğunu kabullenmeyerek kurnazlıkla kendini haklı ya da suçsuz çıkarmaya çalışmak

11. Aşağıdaki atasözlerini anlamlarıyla eşleştiriniz.

ATASÖZLERİ	
1	Meramın elinden bir şey kurtulmaz. (Meram: İstek, amaç, gaye)
2	Her ağaçtan kaşık olmaz.
3	Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.
4	Karga kekliği taklit edeyim derken kendi yürüyüşünü şaşırmış.
5	Adam adama yük değil, can gövdeye mülk değil.
6	Acıkan doymam sanır, susayan kanmam sanır.

ANLAMLARI	
	Bir şeyi uzun süre elde edemeyen kimse, daha sonra o şeyden ne kadar çok edinirse edinsin yine kendisine yetmeyeceği kanısında bulunur.
	Görgüsüz kişi, görgülü kişinin yaptığını yapmaya kalkışırsa beceremez; kendisinin doğal davranışını da yitirir, gülünç duruma düşer.
	Konuğumuzdan veya yanımıza bir iş için gelen kimseden yüksünmemeliyiz çünkü onlar yanımızda sürekli olarak kalmazlar.
	Çocuklar ana ve babalarından öğrendiklerini yapmaya özenirler.
	Özelliği olan bir iş için sıradan birisi kullanılamaz.
	Bir şey yapmaya azmeden ve ona dört elle sarılan kişi, kesinlikle başarıya ulaşır.

12. Aşağıdaki cümlelerde yer alan virgüllerin işlevlerini bulup eşleştiriniz.

CÜMLELER	
1	Prof. Dr. Doğan Kantarcı, Salda Gölü'ndeki canlıları yerinde inceleyerek göldeki ekosistemi mercek altına aldı.
2	Evet, kırk seneden beri Türkçe merhale merhale Türkleşiyor.
3	Efendiler, yarın cumhuriyeti ilan edeceğiz!
4	Eve geldi, üzerini değiştirip tekrar çıktı.
5	Emine Hanım, kızının ayak seslerini duyar duymaz oturduğu yerden fırlamış ve onu karşılamak için kapıya kadar gelmişti.
6	Zemin bu kadar koyu bir kırmızıya dönüşünce, bir an için de olsa, belirginliğini yitiriverdi güneşin kızıllığı.
7	Akşam, yine akşam, yine akşam…
8	Adana'ya yarın gideceğim, dedi.
9	Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum.

VİRGÜLÜN İŞLEVLERİ	
	Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.
	Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.
	Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur.
	Kendinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren kelimelerden sonra konur.
	Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
	Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.
	Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerden sonra kullanılır.
	Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.

13. **Aşağıdaki cümleleri uygun şekilde sınıflandırınız.**

CÜMLELER	Neden Sonuç	Amaç Sonuç	Koşul Sonuç
Beni çok sevdiği için bir sözümü iki etmiyordu.	✓		
Buraya kar yağmadıkça yollar kapanmaz.			
Bir ay sonra teslim etmek üzere kütüphaneden kitap almıştım.			
Beni görmek için kar kış demeden yollara düşmüştü.			
Erken yatmadığımdan sabahki sınava geç kalmıştım.			
Buraya senden özür dilemeye geldim.			
İstediği arabayı alabilsin diye para biriktirmeye başlamıştı.			
Sınavlar biterse okumam gereken kitapları alacağım.			
Toplantıya yetişeyim diye evden iki saat önce çıkmıştım.			
İstediğin kitap gelmişse sana sormadan alacağım.			
Aşırı sıcaklar yüzünden çalışanlar baygın düşüyordu.			
Okula gitmediği için gelişmelerden haberi yoktu.			

14. **Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerin türlerini işaretleyiniz.**

	CÜMLELER	Çekimli Fiil	Adlaşmış Sıfat-fiil	Kalıcı İsim	İsim-Fiil	Sıfat-Fiil
1	Onun şiir **okuyuşu** hepimizi derinden etkiledi.					
2	Ona, bana bir daha **bağırma**, demiştim.					
3	Soğuk havalarda **dondurma** yersen hastalanırsın.					
4	**Dönülmez** akşamın ufkundayız, vakit çok geç.					
5	Sabah, **dolmuş** gelmeyince okula geç kaldım.					
6	Kirli kalpleri **yıkamış** bir tebessümün.					
7	Birçok seneler geçti, **dönen** yok seferinden.					

15. Aşağıdaki cümleleri anlam ilişkilerine göre eşleştiriniz.

	CÜMLELER
1	Verdiğin sözü yerine getirmediğini anlarsa seninle arası bozulur.
2	Ütülenecek çamaşırlar dağ kadar oldu.
3	Kalemin ucu bittiğinden yazmaya devam edemiyorum.
4	Hayalindeki liseyi kazanabilmek için gece gündüz demeden çalışıyor.
5	Azra'nın ödevini daha çok beğendim.
6	Mert son günlerde arı gibi çalışıyor.

	ANLAMI
	Neden-Sonuç
	Amaç-Sonuç
	Koşul-Sonuç
	Karşılaştırma
	Benzetme
	Abartma

16. Aşağıda sütlü domates çorbası yapımının aşamaları karışık olarak verilmiştir.

I. Servis yapmadan hemen önce tencereye süt ilave edilerek karıştırılır.
II. Domates salçası ve rendelenmiş domatesler eklenerek 3-4 dk. daha kavrulur.
III. İsteğe göre üzerine kaşar peyniri rendesi ve karabiber serpilerek servis edilir.
IV. Kavrulan karışıma 4 su bardağı su eklenerek çırpılır.
V. Tuz atılıp kaynayana kadar karıştırılır, kaynadıktan sonra yaklaşık 15 dk. kısık ateşte pişirilir.
VI. Tereyağı ve sıvı yağ tencereye alınır, un eklenerek biraz kavrulur.

Sütlü domates çorbasının yapım aşamalarının doğru sıralamasını boş bırakılan yere yazınız.

....

17. Aşağıdaki dizelerde yer alan söz sanatlarını yazınız.

Yüce dağlar birbirine göz eder,
Rüzgâr ile mektuplaşır, naz eder.

Aşk ateşi gir canıma
Beni yakıp yandırmaya
Yedi deniz suyu yetmez
Bu ateşi söndürmeye

Bırak beni haykırayım, susarsam sen matem et
Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir.

Onlar bacım, onlar ağam
Onlardır sevincim tasam
Ahmet'im, Mehmet'im, Suna'm
Güllü'm beni tanımadı

Sekizimiz odun çeker,
Dokuzumuz ateş yakar
Kaz kaldırmış başın bakar
Kırk gün oldu, kaynatırım kaynamaz.

Gel benim sarı tamburam!
Sen ne için inilersin?
İçim oyuk, derdim büyük
Ben onun'çün inilerim

18. Verilen temaları şiirlerle eşleştiriniz.

MEMLEKET ÖZLEMİ | VATAN SEVGİSİ | YALNIZLIK

KAHRAMANLIK | AZİM | MUTLULUK | KARAMSARLIK

1. Çalışırsan toprak verir, cömerttir
   Emeksiz istemek dermansız derttir
   Çalışmak insana büyük servettir
   Kese coşar, gönül coşar, el coşar

TEMA

2. Bir çınar altında geçer her gecem,
   Konuşur dururum orda rüzgârla.
   Her akşam sularla uyur düşüncem
   Her gece uyanır yarasalarla.

TEMA

3. Uçun kuşlar uçun doğduğum yere,
   Şimdi dağlarında mor sümbül vardır.
   Ormanlar koynunda bir serin dere,
   Dikenler içinde sarı gül vardır

TEMA

4. Seni boydan boya sevmişim,
   Ta Kars'a kadar Edirne'den.
   Toprağını, taşını, dağlarını
   Fırsat buldukça övmüşüm.

TEMA

5. Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
   Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik.
   Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı: İlerle!
   Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kafilelerle.

TEMA

6. Sanma bir gün geçer bu karanlıklar,
   Gecenin ardında yine gece var;
   Çocuklar hıçkırır, anneler ağlar,
   Yaşlı gözlerinle kal anneciğim!

TEMA

7. Akan suyu severim ben
   Işıldayan karı severim
   Bir yeşil yaprak
   Bir telli böcek
   Yeşeren tohum
   Güneşte görsem
   Sevinç doldurur içime
   Bir günü, güneşli bir günü
   Hiçbir şeye değişmem

TEMA

19.

Görselden hareketle aşağıdaki yargılardan doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

	YARGILAR
	Erzurum-İstanbul arası mesafeye ulaşılabilir.
	Molaların verileceği yerler bellidir.
	Otobüsün uğrayacağı yerler bellidir.
	Erzurum-Amasya arası 8 saat sürmektedir.
	Otobüs aynı gün içinde İstanbul'a ulaşmıştır.

20. İlkokul birinci sınıf öğrencisi Pelin ve lise son sınıf öğrencisi Furkan çeşitli hastalıklarından dolayı doktora gitmişlerdir. Bu öğrencilerin şikâyetleriyle ilgili şunlar bilinmektedir:

- Pelin'in ateşi yüksektir, başı ağrımaktadır ve sık sık hapşırmaktadır.
- Furkan'ın dişi ağrımaktadır ve dişindeki iltihaptan dolayı yanağı şiştir ancak ateşi yoktur.
- Pelin ve Furkan kendilerini aşırı yorgun hissetmektedirler.

Doktorun Pelin ve Furkan'a yazdığı ilaçların özellikleri şöyledir:

- A ilacı, hapşırma durumunda,
- B ilacı, ateş veya ağrı durumunda,
- C ilacı, hâlsizlik ve yorgunluk durumunda,
- D ilacı ise iltihaplı diş hastalıklarının tedavisinde kullanılır.

Bu metne göre doktorun Pelin ve Furkan'a yazdığı ilaçlarla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) A ilacını Pelin'e yazmıştır.

B) B ilacını Furkan'a yazmamıştır.

C) C ilacını Pelin'e de Furkan'a da yazmıştır.

D) D ilacını Pelin'e yazmamıştır.

(21 ve 22. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

ŞEHRİN RESMİNİ ÇİZMEK

Bugün arkadaşlarla toplandık. Şehrimizin resmini çizmeye karar verdik. Resmi ilk bitiren Kerem oldu. Baktım ki sayfa, baştan başa siyaha boyanmış. Dayanamadım. “Bu nasıl şehir?” diye sordum. “Hani bu şehrin camileri, caddeleri, ağaçları, evleri, insanları?”

Boynunu büktü Kerem.

“Ne yapayım?” dedi. “Bu şehrin havası o kadar kirli ki hiçbiri görünmüyor.”

Nihal’in resmine baktım. Sayfa arabalarla doluydu. “Bu şehirde arabalardan başka bir şey yok mu?” dedim.

“Yok.” dedi Nihal, “Üstelik trafik de tıkalı…”

Alp’ın resminde de sadece evler vardı. Birbirine yapışık, yüksek, beton evler… “Bu şehrin göğü yok mu?” diye sordum Alp’a.

“Yok, onu apartmanlar delmiş.” dedi.

Sefa’nın resmi bir karpuz sergisini andırıyordu. Yakından bakınca bunların insan kafaları olduğunu anladık. Soru dolu bakışlarımızı görünce “Bu şehir çok kalabalık.” dedi. “Yolda yürüyemiyorum ve pencereden baktığım zaman yalnızca kımıldayan insan kafaları görüyorum.”

Elif’in resmini hepimiz çok beğendik. Masmavi bir gök, yemyeşil parklar, temiz deniz, tarihî binalar…

Hep bir ağızdan “Ne güzel… Hangi şehir bu?” diye bağırdık.

Elif kıs kıs gülerek “Hayalimdeki şehir.” dedi.

21. Metnin konusu nedir?

A) Hayal edilen şehirler

B) Şehirlerdeki sorunlar

C) Araç sayısının fazlalığı

D) Toplumsal problemler

22. Metinle ilgili yargılardan doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.

	YARGILAR
	Düşünceleri doğrulama ve kanıtlama amacı güdülmüştür.
	Okuyucu düşünmeye yöneltilmiştir.
	Öyküleyici anlatım tercih edilmiştir.
	Metne nesnellik hâkimdir.
	Örneklemeye başvurulmuştur.

(23 ve 24. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

BEN VE O

Biz, iki iyi arkadaşız,
İkimiz de düşünce yazısıyız.
Özneliz, nesneli sevmeyiz,
Varsa yoksa kendi düşüncelerimiz.
Ben, kendimle konuşurum;
O, sanki konuşur başkasıyla.
İspatlamak istemeyiz düşüncelerimizi,
Her konuda ifade ederiz kendimizi.

23. Metinde hangi söz sanatlarının kullanıldığını yazınız.

....

24. Metindeki “Ben” **ve** “O” **hangi metin türlerinin karşılığıdır?**

BEN		O	

25. “Almak” **sözcüğünün aşağıdaki cümlelerde kazandığı anlamları bularak eşleştiriniz.**

	CÜMLELER
1	Sağ elinin çevik bir hareketiyle anahtarı masadan aldı.
2	Türkler aldıkları yerleri hiçbir zaman sömürge hâline getirmemiştir.
3	Çocuğu okuldan aldı.
4	Bu kavanoz iki kilo bal alır.
5	Karyolanın altını süpürge ile al.

	ANLAMI
	Bir şeyi veya kimseyi bulunduğu yerden ayırmak.
	İçine sığmak.
	Ele geçirmek, fethetmek.
	Temizlemek.
	Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak, kaldırmak.

(26-30. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

Merhamet, umut ve dostluk duygularının bozulmadığı her devirde ve her yerde sanat ve edebiyat ciddiye alınmıştır. Gerçek sanat, ciddiye alınmadığı yerde varlığını sürdüremez. İkinci Dünya Savaşı sonrası eser veren yazarların çoğu ciddiyetten uzaktır. Ünü ucuza mal etmek düşüncesiyle çocuk denecek yaşta olanların bile sözde şiirler düzmeye, iri iri laflar ederek eleştiriler yazmaya kalkıştıklarını görmedik mi? Bıyıkları yeni terlemiş bir delikanlının "dünya sanatında" diyerek eleştirisine başladığını okuyunca dünyanın avuca sığacak kadar küçüldüğünü görerek içim burkulmuştu.

Ben, sanatı ve edebiyatı insan varlığının en kutsal ürünlerinden biri sayarım. Gerçek sanat eserlerinin de, yarınlara kalacak değerde olan sanatçıların ellerinden çıkacağına inanıyorum. **- - - -** bana bu satırları yazdıran da bu inanç oldu. Tabii yarını, geleceği masal sayanlar, günü gününe yaşamakla yetinenler, diledikleri gibi düşünüp yazarlar. Bu, onların bileceği iştir.

26. Aşağıdakilerden hangisi yazarın yakındığı durumlardan biri değildir?

A) Bazı yazarların ciddiyetsiz davranmaları

B) Eleştirmenlerin evrenselliğe ulaşmaya çalışmaları

C) Genç yazarların dünya sanatını bildiklerini zannetmeleri

D) Bazı genç yazarların kolay yoldan ünlenmeye çalışmaları

27. Metindeki altı çizili deyimin yansıttığı duygu hangisidir?

A) Üzüntü

B) Öfke

C) Pişmanlık

D) Sitem

28. "Saymak" **sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde metindeki anlamıyla kullanılmıştır?**

A) Toplantıya geç katılanları gelmemiş sayacağım.

B) Kardeşim, her gün bıkmadan oyuncaklarını sayıyor.

C) Ailenin en büyüğü olduğundan onu herkes sayar.

D) Bu küçücük ev için dünya kadar para saydı.

29. Metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerin hangisi getirilebilir?

A) Hâlbuki

B) Ancak

C) Zaten

D) Oysaki

30. Metindeki isim-fiilleri ve sıfat-fiilleri aşağıda boş bırakılan yerlere yazınız.

İsim-fiiller	Sıfat-fiiller

(31-33. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

Nasrettin Hoca'nın komşusu göle düşmüş. Yüzme bilmeyen adam bir batıp bir çıkıyor, imdat diye bağırıyormuş. Herkes yardımına koşup,

– Ver elini, ver elini, diye el uzatıyor ancak adam kimseye elini vermiyormuş. Hoca hemen gölün kıyısına gelip boğulan adama eğilerek,

– Be adam, demiş, boğulup gideceksin, al elimi!

Adam, Hoca'nın eline iki eliyle öyle bir yapışmış ki neredeyse Hoca'yı sağlığında rahmete kavuşturacakmış. Su tulumuna dönen adamı ters çevirip sırtına vururlarken Hoca'ya,

– El uzatan çok oldu ama neden yalnızca senin elinden tuttu, demişler.

– Siz onun ne kadar pinti olduğunu bilmezsiniz, demiş Hoca. O sadece almayı bilir. Ben "Al elimi." dedim de ondan tuttu. Siz "Ver elini." dediniz. Pinti bir adamdır bu, ölür de vermez! Ölürken bile hesap yapar.

31. Bu metinde aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisi belirgin değildir?

A) Olay

B) Yer

C) Zaman

D) Kişiler

32. Metindeki altı çizili fiilimsilerin türleri sırasıyla hangisinde verilmiştir?

A) Sıfat-fiil - sıfat-fiil

B) İsim-fiil - sıfat-fiil

C) Sıfat fiil - isim-fiil

D) İsim-fiil - isim fiil

33. Metinle ilgili yargılardan doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

	YARGILAR
	Birinci kişi ağzıyla anlatılmıştır.
	Öykülemeye başvurulmuştur.
	Benzetmelere yer verilmiştir.
	Niteleyici sözcüklere yer verilmiştir.

34. Aşağıdaki ifadelerden hangisinin atasözü, hangisinin deyim olduğunu bulup işaretleyiniz.

CÜMLELER	ATASÖZÜ	DEYİM
Denize düşen yılana sarılır.		
Ağzını bıçak açmıyor.		
Acele işe şeytan karışır.		
Armut piş, ağzıma düş.		
Çoğu zarar, azı karar.		
Görünen köy kılavuz istemez.		
Aç ayı oynamaz.		
Fol yok, yumurta yok.		
Rüzgâr eken, fırtına biçer.		
Kara haber tez duyulur.		

35. Serhat her zaman yaptığı gibi atılarak söze girdi.

"Atılmak**" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?**

A) Düşmanı önlemek için nehrin üzerindeki bütün köprüler atıldı.

B) Yazıhanenin önüne acele yırtılmış mektup parçaları atılmış.

C) Kocaman odanın ortasına küçücük bir minder atılmıştı.

D) Vedat birden atıldı ve "Niçin, siz yok musunuz?" dedi.

36. Renk, sadece nesnelerin, mekânların ve yüzeylerin bir fiziksel özelliği değildir. Renk, görsel sistemlerin aldığı bilgiye karşı beynin verdiği bir cevaptır. Araştırmalar ışığın ve rengin insan organizmasını etkilediğini göstermiştir. Bazı renklerin özellikleri şöyledir:

YEŞİL
Pek çok kavramla ilişkili olarak karşımıza çıkar, bunların içinde en güçlüsü ve evrensel olanı doğadır. Buna bağlı olarak ayrıca yaşamı, gençliği, yenilenmeyi, ümitleri ve dinçliği simgeler. Sakinleştiricidir ve sinir sistemi üzerinde doğal bir etki yapar.

KIRMIZI
Tüm renkler içerisinde en baskın renktir. Şiddetli bir uyarıcıdır. Bilimsel çalışmalar kırmızının görsel aktivite ve otomatik sinir sistemi fonksiyonları üzerinde olumsuz bir etkisi olduğunu göstermektedir. Bütün renkleri baskılar ve diğer renklerin etkisini de bozar.

MAVİ
Huzuru en çok çağrıştıran renktir. Hareketli ve aktif insanlarda sakinleştirici özelliği bulunmaktadır. Mavi ve açık mavi boyanmış ortamlar, verimliliği ve performansı arttırır.

SARI
Metabolizmayı hızlandırır. Sinirlenmelere yol açar. Sarı sayfalı not defteri ve bilgisayar ekranında sarı renkli arka fon pek iyi bir fikir değildir. Beyninizi ve gözlerinizi yorar.

Çocuklarının odasını, onları rahatlatacak bir renge boyamak isteyen Ali Bey aşağıdakilerin hangisinde verilen renkleri tercih etmelidir?

A) Kırmızı – Sarı

B) Mavi – Kırmızı

C) Yeşil – Sarı

D) Mavi – Yeşil

37. Şehrin her yanında rastlayabileceğiniz kahvehanelerden birini görme fırsatım oldu. İçeride yeşil örtülü masalar ve boğucu bir hava vardı. Duvarda bir köy resmi asılıydı. Masaların çoğu doluydu, her masada en az üç kişi vardı. Masaların birinde tek başına oturmuş bir adam dikkatimi çekti. Sivri burunlu, yüzünde beni olan, esmer tenli, gri kasketli, siyah uzun paltolu bu adamın bakışlarındaki bir şey beni rahatsız etmişti.

Bu metinle ilgili,

I. Betimlemeye başvurulmuştur.

II. 3. kişi ağzından anlatım yapılmıştır.

III. Deyim kullanılmıştır.

yargılarından hangileri <u>söylenemez</u>?

A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) I ve III.   D) II ve III.

(38 ve 39. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

I. - - - -

Gülten Dayıoğlu:

— Pek kolay olmuyor. Ama kültür altyapım hazır olduğu için birçok konuyu zihin ve gönül süzgecimden geçirip, sentezleyerek yeni yeni hikâyeler elde ediyorum. Bu sürede bazen, pek güvendiğim kültür altyapım yetersiz kalabiliyor. O zaman da uzmanlara danışıyor, yazılı ve görsel kaynakları araştırmaya yöneliyorum. Rastlantı sonucu konu seçmiyorum kısacası. Araştırarak, soruşturarak, düşünce, duygu süzgeçlerimi kullanarak, **belleğimin kapılarını yumruklayarak** oluşturuyorum romanlarımın konusunu. Sonra yazmaya girişiyorum.

II. - - - -

Gülten Dayıoğlu:

— Yazarken tek lüksüm sessizlik. Müzikle yazmaya alışık değilim. Müziği yorgun zihnimi dinlendirmek için çalışma sonrası dinliyorum. Materyaller esere göre değişiyor. Bu yıl 50. sanat yılımı kutlamama karşın hâlâ olmazsa olmazlarımın başında sözlükler gelir. Mekân isimleri için dünya atlasından esinlenirim. Ama yer adlarını olduğu gibi kullanmam. Eğip bükerek esere uygun değişiklikler yaparım. İnsan isimleri için de on kadar isimler sözlüğü var kitaplığımda. O isimlerin de eserdeki tipe, yaşanan döneme ve coğrafyaya uygun olmasına özen gösteririm.

38. Bu konuşmada numaralanmış yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

A) - Eserlerinizi oluştururken gerçeklerden mi, olağanüstülüklerden mi besleniyorsunuz?
- Hangi ülkede ya da coğrafyada yazar olmayı tercih ederdiniz?

B) - Romanlarınızın konusunu nasıl belirliyorsunuz?
- Yazarken hangi ortamları, hangi kaynakları tercih ediyorsunuz?

C) - Eserlerinizin üslubunu belirlerken nelere dikkat edersiniz?
- Herkes roman yazabilir mi?

D) - Etkisi altında kaldığınız yazarların ve şairlerin meşhur eserleri var mıdır?
- Yazmak isteyen ama nasıl yazmaya başlaması gerektiğini bilmeyenlere tavsiyeleriniz var mı?

39. Altı çizili ifadenin metne kattığı anlam hangisidir?

A) Hafızasını zorlamak

B) Geçmişten ders çıkarmak

C) Yaptıklarından pişmanlık duymak

D) Her şeyi unutmaya çalışmak

(40-42. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

Türkçe öğretmenleri, Eda ve Ahsen'den bir münazara konusu belirlemelerini ve buna hazırlanarak okula gelmelerini (I) ister. Eda ve Ahsen uzun bir araştırmadan sonra yeni öğrendikleri (II) bir konu olan metin türlerinden deneme ve makaleyi seçerler. Öğretmenleri, seçtikleri konu hakkında nasıl bir münazara yapmayı düşündüklerini sorduğunda iki öğrenci denemenin mi yoksa makalenin mi daha kolay yazılacağı (III) konusunu tartışacaklarını söyler. İki öğrenci evde hazırlanır ve sınıfın önüne çıkar. Herkes münazara için hazırdır. Ahsen konuşmasına şöyle başlar:

- Deneme yazmanın makale yazmaktan zor olduğunu söyleyeyenlere katılmıyorum. Deneme yazmak makale yazmaktan daha kolaydır. Çünkü deneme yazarını kısıtlayan hiçbir durum yoktur. Yazar, konusunu belirledikten sonra düşüncelerini (IV) içinden geldiği gibi yazar. Deneme yazarı açık denizde yol alan bir gemi kaptanıdır. Dümeni nereye isterse o yöne çevirir. Yazısını istediği uzunlukta yazar.

40. Ahsen'in konuşmasında hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

A) Öyküleme

B) Açıklama

C) Tartışma

D) Betimleme

41. Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

A) I B) II C) III D) IV

42. "Deneme yazarı açık denizde yol alan bir gemi kaptanıdır." **cümlesinde bulunan söz sanatının benzeri hangisinde vardır?**

A) Her karanlık gecenin bir aydınlık sabahı vardır.

B) Akşamları dalgaların söylediği şarkıları dinlemek huzur verir.

C) Genç kızın ağlamaktan gözleri kıpkırmızı oldu.

D) Her bayramda ninemin pamuk ellerinden öpmeye gideriz.

43. Malzemeler:

- 1 su bardağı yeşil mercimek
- 1 litre su
- 2 adet soğan
- 1 çay bardağı arpa şehriye
- 1 yemek kaşığı salça
- 3 yemek kaşığı sıvı yağ
- 1 küçük boy havuç
- 1 tatlı kaşığı nane
- Tuz

Aşağıdaki tariflerden hangisinde listedeki malzemelerin tümü kullanılmıştır?

A) Yeşil mercimek 1 litre su ile haşlanır. Suyu ayrı bir kaba süzülür. Tencereye sıvı yağ alınır. Küçük doğranmış soğan eklenerek kavrulur. Salça eklenerek kavurmaya devam edilir. Havuç ince ince doğrandıktan sonra tencereye alınır, karıştırılır. Arpa şehriye eklenerek kavurma işlemine devam edilir. Kaynadıktan sonra mercimekler ilave edilir. Son olarak tuzu eklenir ve ocaktan alınır.

B) Yeşil mercimek 1 litre su ile haşlanır. Suyu ayrı bir kaba süzülür. Tencereye sıvı yağ alınır. Küçük doğranmış soğan eklenerek kavrulur. Salça eklenerek kavurmaya devam edilir. Havuç ince ince doğrandıktan sonra tencereye alınır, karıştırılır. 1 tatlı kaşığı kuru nane ilave edilir. Kaynadıktan sonra mercimekler ilave edilir. Son olarak tuzu eklenir ve ocaktan alınır.

C) Yeşil mercimek 1 litre su ile haşlanır. Suyu ayrı bir kaba süzülür. Tencereye sıvı yağ alınır. Küçük doğranmış soğan eklenerek kavrulur. Havuç ince ince doğrandıktan sonra tencereye alınır, karıştırılır. Arpa şehriye eklenerek kavurma işlemine devam edilir. 1 tatlı kaşığı kuru nane ilave edilir. Kaynadıktan sonra mercimekler ilave edilir. Son olarak tuzu eklenir ve ocaktan alınır.

D) Yeşil mercimek 1 litre su ile haşlanır. Suyu ayrı bir kaba süzülür. Tencereye sıvı yağ alınır. Küçük doğranmış soğan eklenerek kavrulur. Salça eklenerek kavurmaya devam edilir. Havuç ince ince doğrandıktan sonra tencereye alınır, karıştırılır. Arpa şehriye eklenerek kavurma işlemine devam edilir. 1 tatlı kaşığı kuru nane ilave edilir. Kaynadıktan sonra mercimekler ilave edilir. Son olarak tuzu eklenir ve ocaktan alınır.

44. Dilimizde karşılığı olan yabancı sözcüklerin yerine Türkçelerini kullanmalıyız. Böylece Türkçenin söz varlığını korumuş oluruz.

ÖRNEK:

Davranışlarını **antipatik** buluyorum. → Sinirlenince çok **itici** oluyorsun.

Buna göre,

Millî takım iyi bir **jenerasyon** yakaladı. → Dedemlerin - - - - bilgisayara daha mesafeli.

Bu konuda hiç **objektif** davranmadın. → Romancının - - - - olmasına gerek yoktur.

cümlelerinde boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi sözcükler getirilmelidir?

A) kuşak - nesnel

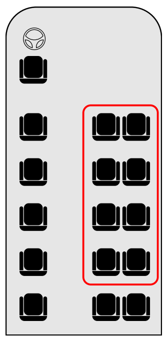
B) üstünlük - tarafsız

C) başarı - öznel

D) nesil - doğal

45. Betül, Buse, Dilek, Gül, Kerim, Sıla, Tahsin ve Zehra adlı öğrenciler bir otobüsün ilk dört sırasında yer alan ikişerli koltuklara oturacaklardır.

- Erkekler 2. sırada oturacaklardır.
- Gül ile Tahsin'in arasında kalan koltukta Betül oturmaktadır.
- Zehra ve Sıla arasında iki sıra koltuk vardır.
- Tahsin ve Buse'nin oturdukları koltuk tarafı farklıdır.

Verilen bilgilere göre Dilek kaçıncı sırada oturmaktadır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

I. Metin

Kalkandelen'de yapılan şiir günü güzel ve canlı oldu. Programdan sonra şehirde kısa bir gezinti yaptık. Yorgun sokaklarda, zaman zaman karşımıza çıkan eski Türk evleri, Rumeli türkülerine benziyordu. Şirin, sıcak, yalnız ve hüzün yüklü. Eski Türk evleri, genellikle Anadolu'da olduğu gibi yüksek duvarlarla çevrili. 236 yıl önce yapılmasına rağmen hâlâ ayakta duran bir eski Türk evinin, daha doğrusu konağının, içini de görmek istedim. Konağın sekiz odası vardı. Geniş odalar, serin sofalar bir müze kadar çarpıcı, güzel ve temizdi. Elle işlenen perdeler, duvar halıları, sedirler, köşe yastıkları, yer minderleri, elibelinde nakışlarla süslü kilimler, büyük taban halıları, karyolaların sakız gibi tertemiz oyalı, dantelli, işlemeli örtüleri, sanki binlerce yıllık bir medeniyetin destanını okuyordu.

46. Bu metinde hangi söz sanatlarına yer verilmiştir?

A) Kişileştirme – Benzetme

B) Konuşturma – Abartma

C) Kişileştirme – Konuşturma

D) Abartma – Benzetme

II. Metin

Çocukluğumdan beri haritaya ne zaman baksam gözüm hemen bir ada arar; şehir, vilayet, havali (yöre) isimlerinden hemen mavi sahile kayar... Romanlar yüzünden adaları sevdiğimi pek ummuyorum ama belki de o yüzdendir. Haritada ada görmeyeyim. İçimdeki dostluklar, sevgiler, bir karıncalanmadır başlayıverir. Hemen gözlerimin içine bakan bir köpek, az konuşan, hareketleri ağır, elleri çabuk, abalar giymiş bir balıkçı, yırtık bir muşamba kokusuyla beraber küpeşte tahtaları kararmış, boyası atmış ağır ve kaba bir sandal, sandalın peşini bırakmayan bir kuş, ağ, balık, pul, sahilde harikulade güzel çocuklar, kulübeler, kırlangıç ve dülger balığı haşlaması, kereviz kokusu, buğusu tüten kara bir tencere, ufukları dar, sisli bir deniz...

47. Bu metinde aşağıdaki duyulardan hangileriyle ilgili ayrıntılara yer verilmiştir?

A) Dokunma – İşitme

B) Tatma – Koklama

C) Koklama – Görme

D) Görme – Tatma

48. Aşağıdakilerden hangisi I. ve II. metnin ortak özelliklerinden biri değildir?

A) Betimlemeye başvurulmuştur.

B) Birinci kişi ağzıyla anlatılmıştır.

C) Kişisel yargılara yer verilmiştir.

D) Bilgi verme amacı güdülmüştür.

(49-50. soruları aşağıdaki metinlere göre cevaplayınız.)

Bir kitabın adı dikkatinizi çektiyse önce arka kapak yazısını okuyun. İlgi duyduysanız ön sözüne, içindekilere veya başlangıç kısmına göz atıverin. Bu inceleme sonunda kitap ilginizi çektiyse girişi, sonuç kısmını veya ilgi duyduğunuz başlıkları genişçe okuyun. Bu okumaların ardından elinizdeki kitap "Beni al ve oku!" diyorsa onu kütüphanenize katabilirsiniz. Bu kitabı almasanız dahi onun, hayatınızdaki hangi boşluğu doldurabileceğini hafızanıza ve not defterinize kaydetmiş olacaksınız.

49. Metin hangi soruya cevap vermek için yazılmış olabilir?

A) İyi bir kitap okuru nasıl olunur?

B) Nitelikli kitapların özellikleri nelerdir?

C) Kitap alırken nasıl bir yol takip etmeliyiz?

D) Kitaplar hangi bölümlerden oluşmaktadır?

50. Metnin yazılma amacı nedir?

A) Öneride bulunmak

B) Tanıtım yapmak

C) Eleştirmek

D) Uyarmak

(51-52. soruları aşağıdaki şiire göre cevaplayınız.)

DÜNYAYI VERELİM ÇOCUKLARA

Dünyayı verelim çocuklara hiç değilse bir günlüğüne
Allı pullu bir balon gibi verelim oynasınlar
Oynasınlar türküler söyleyerek yıldızların arasında
Dünyayı çocuklara verelim
Kocaman bir elma gibi verelim sıcacık bir ekmek somunu gibi
Hiç değilse bir günlüğüne doysunlar
Bir günlük de olsa öğrensin dünya arkadaşlığı
Çocuklar dünyayı alacak elimizden
Ölümsüz ağaçlar dikecekler

51. Bu şiirde şairin, dünyayı çocuklara vermek istemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çocukluk yıllarının güzelliklerine özlem duyması

B) Çocuk duyarlılığının dünyayı güzelleştireceğine inanması

C) Çocukların, doğayı büyüklerden daha çok sevdiğini düşünmesi

D) Çocukların zor şartlarda yaşadığını düşünmesi

52. Şiirle ilgili hangisi söylenemez?

A) Benzetmelere başvurulmuştur.

B) İkileme kullanılmıştır.

C) Tekrarlara yer verilmiştir.

D) Tezat sanatından yararlanılmıştır.

53. • Senin o Balıkesir'deki dükkân işi - - - -
• Maaşlarımız tam iki gün önce - - - -
• Eve gelince üzerini değiştirip kanepeye - - - -
• Depremde binalar sağa doğru - - - -

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi bu cümlelerdeki boşlukların tümüne getirilebilir?

A) iptal oldu

B) ödendi

C) devrildi

D) yattı

54. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tüm kelimelerin yazımı doğrudur?

A) Sözcüklerin, dilin deyeri olduğunu da unutuyoruz.

B) İğde kokusu, allerjisi olanlar dışında herkesin hoşuna gider.

C) Genç nesil bu hususda bizimle aynı düşünmüyor.

D) Türkçede "yalnız" kelimesi genellikle yanlış yazılıyor.

55. I. Gerek işlediği konular, gerekse ele aldığı insanlar açısından onu toplumsal gerçekçiliğin öncüsü saymak gerekir.

II. Ünlü bir hikâyeci olan Memduh Şevket Esendal, küçük esnafa dayalı ekonomi anlayışını savunuyordu.

III. Bu insanların sorunlarını yalın ve süssüz bir anlatımla, umutlu ve iyimser bir tutumla ifade etti.

IV. Bu anlayışın sonucu olarak öykülerinde emekleriyle yaşayan insanları konu edindi.

Cümlelerin anlam bütünlüğü oluşturacak şekilde sıralanışı hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) II – III – IV – I

B) II – IV – III – I

C) III – I – IV – II

D) III – IV – I – II

56. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalı virgül doğru kullanılmıştır?

A) Selim; Yasin, Fatih ve Arda kadar uzun boylu değildir.

B) Pazardan elma, karpuz; kayısı, çilek, üzüm aldı.

C) Sırasına oturdu; çantasını açtı ve kitabını çıkardı.

D) Ahmet; "Soruma cevap verir misiniz?" dedi.

57. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, anlamına uygun kullanılmamıştır?

A) Herkesle çabuk dostluk kurabilen, cana yakın biriydi.

B) Çok maharetliydi, evin bütün işlerini o çekip çeviriyordu.

C) Çiçeği burnunda öğretmen ilk dersinde öğrencilerle tanıştı.

D) Çok istediği oyuncak ona hediye edilince gözü döndü.

58. Kitap insanlardan edineceğiniz arkadaşlara benzemez. Hem vefalıdır hem de türlü türlü şahsiyeti vardır. Sizi eğlendiren, sizi güldüren, sizi düşündüren, sizi alıp başka âlemlere götüren kitaplar vardır. Uykunuz gelinceye kadar yanınızdan ayrılmayacak, uykunuz geldiği zaman da yatağınızın dibinde terk edilip kalmaya razı olacak tek arkadaş kitaptır. Onu sevmeye, onunla dost olmaya şimdiden çalışmanız lazım çünkü kitap ancak gençlikte edinilen bir arkadaştır. **Metinle ilgili hangisi söylenemez?**

A) Sıfat-fiillere yer verilmiştir.

B) Deyim kullanılmıştır.

C) Koşul-sonuç cümlesi vardır.

D) İkileme kullanılmıştır.

59. I. Sabah uyanır uyanmaz kütüphaneye gider.

II. Pazartesi günü doktora gitmesi gerekiyor.

III. Lavabonun gideri yine tıkandı.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcük fiilimsidir?

A) Yalnız I.

B) Yalnız II.

C) I ve III.

D) II ve III.

60. Sıfat-fiiller, fiillere belirli eklerin (-an, -ası, -maz, -ar, -dık, -acak, -mış) getirilmesiyle oluşturulan ve cümlede sıfat ya da adlaşmış sıfat olarak görev yapan sözcüklerdir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil yoktur?

A) Okula giden çocuklar arasında o da varmış.

B) Bilgiye susamış kültürlü bir gençti.

C) Bu okulda unutulmaz günler yaşamıştı.

D) Kitap okumayı çok ama çok severdi.

61. Bazı sözcükler isim-fiil eki aldığı hâlde kalıplaşarak bir varlığın, kavramın ismi olur. Bunlar fiilimsi kabul edilmez. Örneğin “Tatlı yemek istiyorum.” cümlesindeki “yemek” sözcüğü fiilimsidir. “Çok güzel bir yemek yaptım.” cümlesindeki “yemek” sözcüğü ise isimdir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir sözcük kullanılmamıştır?

A) Çakmakla oynaması annesini tedirgin etti.

B) Sofrada; bal, peynir ve kavurma vardı.

C) Her gün dondurma yersen hasta olursun.

D) Filmin başlaması herkesi heyecanlandırdı.

62. Küçük kaplamaları simsiyah kesilmiş bir ahşap evde oturduğunu sanıyorum. Evden deniz görünmüyor olmalı. Yahut belki de bir iki penceresinden, çakal eriği dalları arasından görünüyordur. Küçük bahçede acıbadem, ayva, nar, hünnap ağaçları olmalı. Bir de çıkrıklı kuyu olacak. Kırkını aşmış, şişmanca, yeşil gözlü bir kadın olan anasını kırmızı elma yüzüyle, küf yeşili gözleriyle görür, ben de severim. Böyle bahçeyi, evini, anasını tarif ettiğim için onları gördüğümü sanmayın. Ben görmeden severim bahçeleri, insanları, evleri.

Metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

A) Öyküleme

B) Betimleme

C) Tartışma

D) Açıklama

63. Haydari köyünden şehrin güneyinde yükselen Palandöken Dağlarına ve dağların eteklerinde birkaç sıra hâlinde dizili evlere baktı. Ne zaman böyle uzaklara dalsa içine garip bir hüzün çöküverirdi. Bütün bu hüzünlerden artık çok gerilerde kalmış anılara sığınır; çocukluğuna, tarlada çalıştığı yazlara, ağaçların yapraklarının döküldüğü günlere giderdi. Derin duygulardan sıyrılıp başını kaldırınca gökyüzünde öbek öbek bulutları gördü. Bulutlar sanki onu selamlıyordu. Anılardan beklediği umutlara bu kez onlarla kavuşmuştu.

Metindeki kahramanla ilgili hangisi söylenemez?

A) Hüzünlenince anılarına sığınmıştır.

B) Geçmiş yazlarda tarlada çalışmıştır.

C) Köyüyle ilgili olumsuz duygulara sahiptir.

D) Bulutların görüntüsü onu umutlandırmıştır.

64. Kerem, Tarık ve Tuğrul adlı öğrenciler, yazmayı düşündükleri metinle ilgili sohbet etmektedir.

Kerem: Yazacağım metinde, son okuduğum makaledeki bazı ifadelere neden katılmadığımı anlatıp kendi düşüncelerimi ortaya koyacağım.

Tarık: Ben, metnimde Erzurum'un doğal ve tarihî güzelliklerini ayrıntılı olarak anlatıp okurların gözünde canlandırmak istiyorum.

Tuğrul: Yaz tatilinde yaşadığım olayları anlatan bir metin kaleme alacağım.

Öğrencilerin, sözünü ettikleri metinlerde kullanacağı anlatım biçimleri hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	Kerem	Tarık	Tuğrul
A)	Tartışma	Betimleme	Öyküleme
B)	Açıklama	Tartışma	Betimleme
C)	Açıklama	Betimleme	Tartışma
D)	Tartışma	Açıklama	Öyküleme

65. Benim için henüz yeşermeye başlamış karşı dağlara gitme vaktidir. Belki de o güzelim dağların eteklerinde yepyeni umutlar muştulayan kardelenler açmıştır. Geçen yıl bu zamanlar oralardaydım ve kardelenleri gördüğümde içim içime sığmamıştı. Akşama değin farklı hayallerle gezinmiş, biraz üşüyünce de geri dönmüştüm. Yolda da yüzlerini ayaz yakmış kara lastikli çocukları düşünüp hüzün bahçelerine dalmıştım.

Metinde hangi anlatım biçimleri kullanılmıştır?

A) Açıklama - Tartışma

B) Tartışma - Öyküleme

C) Betimleme - Öyküleme

D) Açıklama - Betimleme

66. Hangisinde "ki"nin yazımı yanlıştır?

A) Sınıftaki herkes bu karardan memnundu.

B) Tam yola çıkacaktımki onu gördüm karşımda.

C) Bendekileri de alıp güzelce çantasına koydu.

D) Ben ki zorlu yolları aşıp gelmişim buralara.

67. Dünya Kaynakları Enstitüsü, dünya nüfusunun neredeyse dörtte birinin su kıtlığı riski ile karşı karşıya olduğunu açıkladı. Küresel bir rapor yayımlayan kuruluş, tatlı su kaynaklarının tükendiği uyarısında bulundu. Su kıtlığı riski listesinde yer alan ilk beş ülke, sırasıyla Katar, İsrail, Lübnan, İran ve Ürdün. Rapora göre su kıtlığı riskinin en fazla olduğu 17 ülkede tatlı su kaynaklarının %80'i tüketilmiş durumda. Araştırmacılar; aralarında Hindistan, Pakistan, Türkmenistan ve Suudi Arabistan'ın da bulunduğu 27 ülkenin "yüksek seviyede su kıtlığı tehlikesi" ile karşı karşıya bulunduğunu vurguluyor. Türkiye ise "su kıtlığı riski listesinde" 164 ülke arasında 32. sırada yer almaktadır. Avrupa Çevre Ajansı verilerine göre, içme suyu talebinin mevcut miktarı aşması hâlinde su kıtlığı oluşuyor. Yıllık su rezervleri kişi başına 1700 metreküpün altına düştüğünde bölgede su kıtlığı yaşandığı kabul ediliyor. Uzmanlar, küresel ısınma sebebiyle bu durumun daha da kötüye gidebileceği uyarısında bulunuyor.

Bu metinden aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) İçme suyu ihtiyacının, var olan su miktarını geçmesi durumunda su kıtlığı oluşmaktadır.

B) Türkiye'de tatlı su kaynaklarının %80'i tüketilmiştir.

C) Lübnan, su kıtlığı riski taşıyan ülkeler listesinin üçüncü sırasındadır.

D) Pakistan, yüksek seviyede su kıtlığı tehlikesi ile karşı karşıya olan ülkelerden biridir.

68. Genellikle gerçek anlamından uzaklaşmış birden çok sözcükten oluşan, bir kavramı ya da durumu karşılayan kalıplaşmış sözcük gruplarına “deyim” denir. Sayıları az da olsa gerçek anlamlı deyimler de vardır. Bu deyimlerde sözcüklerin karşıladığı anlamlar ile deyimin karşıladığı anlam aynıdır.
Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir deyim kullanılmıştır?

A) Elif, öğretmenin gözüne girmeyi başardı.

B) Yükte hafif pahada ağır ne varsa almışlar.

C) Açılışta Betül'ün ağzı kulaklarına varıyordu.

D) Son günlerde bu şarkıyı dilimden düşürmüyorum.

69. I. Ötekini ise dedesi anlatmıştı ona.
II. Onun iki masalı vardı.
III. Sonra ikisi de yok olup gitti.
IV. Şimdi biz bunlardan söz edeceğiz.
V. Biri kendisinindi ve başka kimse bilmezdi.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir metin oluşturulduğunda sıralama nasıl olur?

A) II – V – I – III – IV

B) II – V – III – I – IV

C) IV – II – V – I – III

D) IV – V – I – II – III

70. Bütün kusurumu toprak gizliyor.
Merhem çalıp yaralarım düzlüyor.
Kolun açmış yollarımı gözlüyor.
Benim sadık yârim kara topraktır.

Dörtlükte hangi söz sanatları kullanılmıştır?

A) Benzetme – Kişileştirme

B) Kişileştirme - Abartma

C) Abartma - Konuşturma

D) Konuşturma - Karşıtlık

71. BOYALAR
Yeşil <u>çalışkandır</u>,
I
Kırmızı <u>yaramaz</u>,
II
Sarı uykucu,
Ak <u>yıkanmış</u>,
III
Kara <u>korkak</u>.
IV

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi sıfat-fiil eki aldığı hâlde kalıcı isim olmuştur?

A) I B) II C) III D) IV

72. Düşüncelerim ele avuca sığmaz. Haşarı çocuklar gibi bir yolunu bulup kimi zaman yıldızların ulaşılmaz parlaklıklarına tutunur, kimi zaman da mutlu bir günün en özel anına dalarak bambaşka diyarlara giderdi.
Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Deyimlerden yararlanılmıştır.

B) Öznel ifadeler içermektedir.

C) Anlatım III. kişi ağzından yapılmıştır.

D) Benzetmeye başvurulmuştur.

73. A. von Humboldt, Brezilya Ormanı’nın derinliklerinde bir papağanla karşılaşmış, çiçek hastalığı yüzünden tümüyle yok olmuş bir kabilenin konuştuğu dilden birkaç sözcük bilen tek canlı oymuş.
Bu cümlede aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı <u>yoktur</u>?

A) Kabiledeki kişilerin ölüm sebebi nedir?

B) Bahsi geçen kabile nerede yaşamıştır?

C) Kabilenin dilinden birkaç sözcük bilen son canlı hangisidir?

D) Çiçek hastalığı kabile içinde nasıl yayılmıştır?

74. Benim her çağda, her memlekette tatlı dilli, sevimli dostlarım var. Bunlar kimi edebiyatta, kimi fende, kimi felsefede yetkindir. İstediğim her dakika benim emrimdedirler. Bazı zamanlar onlarla birlikte yolculuk ederim. Beni hiç sıkmazlar. Bazılarından yaşamanın, bazılarından mutlu olmanın yollarını öğrenirim. Bazıları beni kahkahalarla güldürür, bazıları da derin derin düşündürür. Onların önerileriyle, hayatın her türlü zorluğunu yenebilirim. Sağladıkları bütün bu faydalara karşılık onların benden istediği tek bir şey var: - - - -

Bu metinde boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Sıcak bir sohbet

B) Güler yüz

C) Uzun bir yolculuk

D) Temiz bir raf

75. Bugün ağaçlardan, bitkilerden, nehirlerden hatta çöplerden bile enerji elde ediliyor. Bu kaynaklara bir yenisi de yakın zaman önce eklendi. Araştırmacılar, havadaki nem değişimlerinin kaynağı olan buharlaşmadan elektrik elde edebilen bir jeneratör geliştirdi. Bu araştırmacılar, moleküllerde ve canlı hücrelerde rastlanan sıra dışı mekanik olayları gözlemleyip açıklamak ve bunlardan ilham alarak sağlık, çevre ve enerji ile ilgili önemli sorunlara çözüm olabilecek yeni teknolojiler geliştirmek üzerine çalışmalar yapıyor.

Metinle ilgili hangisi söylenemez?

A) Sözcükler gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

B) Okuyucuyu bilgilendirmek amaçlanmıştır.

C) Tartışmacı anlatıma başvurulmuştur.

D) Nesnel anlatımdan yararlanılmıştır.

76. Aşağıdakilerden hangisi kanıtlanabilir bir yargı değildir?

A) Sıcaklığın mevsim normallerinin altına düşmesi tarımı olumsuz etkiledi.

B) Eylül ayında yayımladığı son kitabında toplumsal sorunlardan söz ediyor.

C) Çevre duyarlılığını ele aldığı konuşmasını yarım saate kalmadan bitirdi.

D) Geleceğe dair umut dolu planlar yaparak kendini teselli ediyordu.

77. Bankamatikten para çekerken takip edilecek işlem basamakları aşağıda karışık olarak verilmiştir.

1. Paranızı aldıktan sonra başka bir işlem yapıp yapmayacağınız sorulacaktır.
2. Banka kartını, kart yuvasına yerleştirdikten sonra şifre giriş ekranı gelecektir.
3. Şifrenizi doğru girdiğinizde "Ana Menü"ye girmiş olacaksınız.
4. "Ana Menü"de görülen işlemlerden "Para Çekme" seçeneğine basınız.
5. Verilecek cevaba göre ya "Ana Menü"ye yönlendirileceksiniz ya da kartınız iade edilecektir.
6. Şifrenizi kimseye göstermeden giriniz.
7. Çekmek istediğiniz tutarı yazınız ve giriş tuşuna basarak tutarı onaylayınız.
8. Banka kartını isim, soy ismi ve kart numarası bilgileri üste gelecek şekilde kart giriş haznesine yerleştiriniz.

Bankamatikten para çekmek isteyen biri, işlem basamaklarını hangi sırayla uygularsa parasını çekebilir?

A) 2 – 4 – 8 – 1 – 6 – 7 – 3 – 5

B) 2 – 8 – 6 – 4 – 1 – 5 – 7 – 3

C) 8 – 2 – 4 – 1 – 7 – 6 – 5 – 3

D) 8 – 2 – 6 – 3 – 4 – 7 – 1 – 5

78. Aşağıda iki arkadaşın sohbeti yer almaktadır.

ONUR: Merhaba Tuna, nasılsın? Yeni okuluna alışabildin mi?

TUNA: Merhaba Onur, beni hatırlamana çok sevindim. Okula adapte olmakta zorluk çekiyorum. Okulun ambiyansı bizim okuldan çok farklı. Ayrıca dersler çok monoton geçtiği için derse konsantre olamıyorum.

ONUR: Tuna, söylediklerini tam anlayamadım. Adapte olmak, ambiyans, monoton, konsantre… Bu kelimeleri yeni okulunda mı öğrendin?

TUNA: Kusura bakma Onur, hemen açıklayayım. Okulun ortamı eski okulumdan farklı olduğu için uyum sağlamakta zorluk çekiyorum. Dersler tekdüze geçtiğinden derslere yoğunlaşamıyorum.

ONUR: Hah, şimdi anladım. Umarım tüm sorunlarına bir an önce çözüm bulursun.

Yukarıdaki sohbette arkadaşların anlaşamamasının asıl sebebi nedir?

A) Konuşurken vurgu ve tonlamada yanlışlık yapılması

B) Bazı kelimelerin anlamlarının yanlış bilinmesi

C) Cümlelerde günlük konuşma dilinin tercih edilmesi

D) Türkçe kelimeler yerine yabancı kelimeler kullanılması

79. Aşağıdaki tablolarda “çıkmak” sözcüğünün kullanıldığı cümleler ve bu cümlelerde kazandığı anlamlar verilmiştir.

	KULLANILDIĞI CÜMLE
1	Harp okulundan subay çıkar çıkmaz cepheye gönderildi.
2	Bu mülakatımızdan esaslı bir netice çıkmadı.
3	Tedavi için gittiği doktor, öğrencisi çıktı.
4	Gün ağarırken yorgun adımlarla konaktan çıktık.
5	Bu kumaştan bir gömlek çıkar mı?
6	İyi maaş alamayınca çalıştığı işten çıktı.

KAZANDIĞI ANLAM
Elde edilmek, sağlanmak
Yetişecek ölçüde olmak
İçeriden dışarıya gitmek
Bir meslek veya bilim kurumunda okuyup yetişmek, mezun olmak

Numaralanmış cümleler ve anlamlar eşleştirildiğinde hangileri boşta kalır?

A) 1 – 4

B) 2 – 3

C) 3 – 6

D) 5 – 6

CEVAP ANAHTARI

1. B
2. +, -, -, -, -, -, +, -, +, -
3. MODERN - PEDAL - PATENT - POPÜLER - MODEL - HOBİ - ULAŞIM - MESAFE - TEKNOLOJİ
4. İsim-fiil: izlemeye – bakış – dondurma
   Sıfat-fiil: olan – buz tutmuş – gördüğüm
5. Her yıl kasım ayı gelince Türk toplumu; Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatını hatırlar ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusunu bu ayda coşkuyla, minnetle, şükranla anar. Bu ayda konferanslar düzenlenir; dergi ve gazetelerde onun çeşitli yönleri, başarıları dile getirilir. Bu arada toplum olarak hangi badireleri atlatıp nereden nereye geldiğimizi düşünür, millet olarak daha uyanık olmaya çalışırız. 10 Kasımlar artık matem günleri olmaktan çıkmış; Mustafa Kemal Atatürk'ü anma, yapılan devrimleri daha sağlıklı değerlendirme, Cumhuriyet Dönemi'nin topluma kazandırdıklarını anlama, idrak etme ayı olmuştur.
6. 1. Olmasına yol açmak
   2. Onarmak
   3. Bir şeyi başka bir şey durumuna getirmek
   4. Üretmek
   5. Bir kimseye bir meslek kazandırmak, yetiştirmek
   6. Salgılamak
   7. Yol almak
7. ✓ - ✗ - ✓ - ✗ - ✓ - ✗ - ✓
8. 6 - 7 - 4 - 5 - 1 - 3 - 2
9. 10 - 4 - 8 - 3 - 7 - 2 - 1 - 9 - 6 - 5
10. 5 - 3 - 1 - 4 - 2
11. 6 - 4 - 5 - 3 - 2 - 1
12. 9 - 3 - 1 ve 5 - 2 - 4 - 7 - 8 - 6
13. NS - KS - KS - AS - NS - AS - AS - KS - AS - KS - NS - NS
14. 1. İsim-fiil, 2. Çekimli fiil, 3. Kalıcı isim, 4. Sıfat-fiil, 5. Kalıcı isim, 6. Çekimli fiil, 7. Adlaşmış sıfat-fiil
15. 3 - 4 - 1 - 5 - 6 - 2
16. VI, II, IV, V, I, III
17. Teşhis - Abartma - Tezat ve Benzetme - Tezat - Abartma - İntak
18. 1. Azim, 2. Yalnızlık, 3. Memleket Özlemi, 4. Vatan Sevgisi, 5. Kahramanlık, 6. Karamsarlık, 7. Mutluluk
19. Y - Y - D - D - Y
20. B
21. B
22. Y - D - D - Y - Y
23. Zıtlık ve konuşturma
24. Deneme - Sohbet (Söyleşi)
25. 3 - 4 - 2 - 5 - 1
26. B
27. A
28. A
29. C
30. İsim-fiil: mal etmek, düzmeye, yazmaya, yaşamakla.
    Sıfat-fiil: bozulmadığı, ciddiye alınmadığı, veren, denecek, olanların, kalkıştıklarını, terlemiş, başladığını, sığacak, küçüldüğünü, kalacak, olan, çıkacağına, yazdıran, sayanlar, yetinenler, diledikleri, bileceği.
31. C
32. C
33. Y - D - Y - D
34. A - D - A - D - A - A - A - D - A - A
35. D
36. D
37. B
38. B
39. A
40. C
41. D
42. D

43. D
44. A
45. A
46. A
47. C
48. D
49. C
50. A
51. B
52. D
53. D
54. D
55. B
56. A
57. D
58. C
59. B
60. D
61. D
62. B
63. C
64. A
65. C
66. B
67. B
68. B
69. A
70. A
71. B
72. C
73. D
74. D
75. C
76. D
77. D
78. D
79. C